

Til Kulturdepartementet, kirkeavdelingen!

postmottak@kud.dep.no

Hørings svar fra Halden kirkelige fellesråd

Lik og Likskap – NOU 2014: 2.

Høringsfrist 1. okt. 2014.

Halden kirkelige fellesråd vedtok sitt møte den 10.09.14 sak KF 17/14 følgende hørings svar:

Halden kirkelige fellesråd(HKF) mener at fellesrådene også i fremtiden skal være gravferdsmyndighet for alle.

Fellesrådene har i alle år utført denne tjenesten på vegne av kommunene og utfører tjenesten på en profesjonell måte. HKF har årlige møter med alle tros- og livssynssamfunn i kommunen. Det er entydig oppfatning at HKF gjennomfører gravlegging med respekt for avdødes religion eller livssyn.

HKF er uenig med høringen hvor det foreslås en overføring av godkjenningsmyndigheten og rollen som ankeinstans fra bispedømmerådet til fylkesmannen.

HKF ser at utvalgets forslag har flere økonomiske utfordringer. Skal noe av disse forslagene settes ut i livet, forutsettes det at kommunen øker rammeoverføringene.

Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform.

Utvalget mener at gravferdsformene kremasjon med urnenedsettelse og kistegravlegging bør likestilles. Derfor bør blant annet adgang til å krevekremasjonsavgift oppheves.

Kremasjonsavgiften utgjorde i 2012 ca. 40 mill. kroner

Ansvar for båretransport til krematoriet foreslås flyttet fra NAV til gravplassforvaltningen. Et lokalt ansvar for å sørge for transport kan skape et insentiv til å ta ansvar for etablering og vedlikehold av en effektiv krematorie struktur. Midlene (ca. 22,5 mill.) foreslås som en følge av dette overført fra bevilgningen til NAV til rammetilskuddet til kommunene

HKF ser det som et riktig prinsipp at oppheving av kremasjonsavgiften vil likestille gravferdsformene. Forsvinner kremasjonsavgiften kan det føre til økt kremasjonsprosent. Dette vil få noen økonomiske utfordringer og det kan det bli vanskelig å bygge dette inn i budsjettene.

Kommunene skal være pliktig til å ta imot utenbygds gravlegging. Brukerbetalingen for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves.

Utvalget går inn for en økonomisk likestilling mellom innenbygds- og utenbygdsgravlegging. Det anslås at ca. 8 pst av gravleggingen skjer i en annen kommune enn der avdøde var folkeregistrert ved dødsfallet, og at utenbygds gravlegging er dyrere for de etterlatte. Oppgjøret mellom de involverte kommunene bør skje gjennom fastsatte oppgjørsordninger mellom gravplassforvaltningene, fremfor at de etterlatte må betale.

Den samlede inntekten for gravferdsforvaltningene fra betaling for utenbygds gravlegging i 2013 var ca. 12,1 mill. kroner.

HKF ivaretar gravferdsforvaltningen i en kommune med store økonomiske utfordringer. Det er behov for flere kirkegårdsutvidelser for å dekke innbyggernes framtidige behov. En ordning hvor det åpnes for å ta imot gravlegging av utenbygdsbeboende uten at dette belaster de etterlatte økonomisk, vil kreve gode oppgjørsordninger for gravplassforvaltningen. En slik ordning vil i populære kommuner der det f.eks er stor fritidsbebyggelse kunne øke presset for gravlegging av utenbygdsboene. Hvis en slik ordning blir vedtatt bør det legges til rette for at staten kompenserer en forholdsmessig andel ved gravplassutvidelser. For Halden vil det være en ekstra økonomisk belastning i større grad å regne med å ta imot gravlegging fra andre kommuner, da dette må regnes inn i kirkegårdsutvidelsene. HKF ser det som problematisk å være pliktig til å ta imot utenbygds gravlegging.

Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt.

Utvalget foreslår at alle gravlegginger skal utløse 20 betalingsfrie år uansett hvilken type grav (tilvist eller festet) som velges. Den betalingsfrie perioden skal ikke ha sammenheng med fredningstiden, som kan variere ut fra lokale forhold. Det skal være samme festeavgift for alle graver i kommunen, uavhengig av det som er gravleggingen av innenbygds eller utenbygds beboere. Satsen på festeavgift skal fastsettes lokalt.

Utvalget legger til grunn at kommunesektorens økonomiske tap som følge av bortfall av adgangen til å kreve festeavgift fra dag en i festet grav, og fra dag en i utenbygdsgrav, vil utgjøre 52,2 mill. kroner pr. år.

HKF støtter dette forslaget, men at gravferdsforvaltningen blir økonomisk kompensert for det inntektstapet dette vil medføre.

Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet.

Utvalget foreslår at kommunen skal rapportere utvalgte resultater og tall fra gravplassforvaltningen i KOSTRA hvert år. En utvidet statistikk i KOSTRA vil, etter utvalgets oppfatning, være et redskap i planleggingen for å møte økningen i tallet av døde i de neste tiårene.

HKF støtter dette forslaget, men gravferdsforvaltningen må gis økonomisk kompensasjon for å følge opp denne rapporteringen administrativt.

Endringer i forvaltningsoppgaver

Utvalget forslår at oppgavene som bispedømmerådene har etter gravferdsloven og gravferdsforskriften, overføres til Fylkesmennene.

HKF ønsker å beholde dagens ordning hvor bispedømmerådene har oppgaver etter gravferdsloven og gravferdsforskriftene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Som følge av utvalgets forslag om å oppheve hjemler for brukerbetalingen anslår utvalget at samlet inntektsbortfall for gravferdsforvaltningen på 104,3 mill. kroner. Dette foreslås kompensert gjennom økt rammeoverføring til kommunene, etter den generelle kostnadsøkningen. Utvalget legger til grunn at kommunen da vil øke overføringene til de kirkelige fellesrådenes gravplassforvaltning i tråd med de lokale behovene.

HKF ser at det er en forutsetning at det legges inn økte rammeoverføringer fra kommunen, og at dette er midler som øremerkes til driften av gravplassene.

Forslag som utvalget vurderer til å være på siden av mandatet

Utvalget foreslår at de nærmere vilkårene for askespredning skal fremgå mer direkte av gravferdsloven, og at behandlingen av søknader om askespredning legges til de lokale gravplassforvaltningen, med Fylkesmannen som klageinstans.

HKF støtter dette forslaget

Utvalget foreslår også at det åpnes for askespredning, på gravplass i kolumbarium på gravplass.

HKF mener at det ikke bør åpnes for askespredning på gravplass. Halden har både anonym og navnet minnelund hvor urner kan settes ned.

Halden, 22.09. 2014

Jan Ivar Andreassen

Kirkeverge

